

Adres artykułu: <https://bip.iaepan.edu.pl/arttykul/megality-w-nabta-playa-poludniowa-pustynia-zachodnia-w-egipcie>

Megality w Nabta Playa, południowa Pustynia Zachodnia w Egipcie

- [Trwające](#)
- [Zakończone](#)

Informacje o projekcie

Tytuł projektu: Megality w Nabta Playa, południowa Pustynia Zachodnia w Egipcie

Numer projektu: 2014/13/B/HS3/04928

Kierownik projektu: prof. dr hab. Romuald Włodzimierz Schild

Jednostka prowadząca projekt: Instytut Archeologii i Etnologii Polskiej Akademii Nauk

Źródło finansowania projektu: Narodowe Centrum Nauki, 2014-2016

Kontakt:

e-mail: rschild@iaepan.edu.pl

telefon (22) 620-28-81 do 86

Wykonawcy:

prof. dr hab. Romuald Włodzimierz Schild - Kierownik projektu

Charakterystyka

1. Cel prowadzonych badań/hipoteza badawcza

Celem niniejszego projektu jest przygotowanie (w języku angielskim) pełnej syntezy badań nad megalitami południowej Pustyni Zachodniej w Egipcie oparte na zebranych dotąd materiale wykopaliskowym. Prawie trzy dekady badań archeologicznych Combined Prehistoric Expedition w basenie Plaji Nabta w południowej części Pustyni Zachodniej w Egipcie doprowadziły do odkrycia wielkiego Neolitycznego centrum kultowego. Megality tego centrum są wyrazem rozbudowanego neolitycznego kultu nie mającego do tej pory bezpośrednich analogii w Afryce. Plaja Nabty w południowej części Pustyni Zachodniej jest nie tylko głównym rejonem neolitycznego osadnictwa Sahary, ale również największym centrum kultowym kontynentu Afryki zajmującym około 10 sq. km i rozciągającym się w czasie od około 7000 do 3500 lat p.n.e.

Najważniejsze związki łączące storożytne egipskie mity i religię z pasterzami południowej Pustyni Zachodniej widoczne są w charakterze steli basenu Nabty. Znaczna większość tych steli zwrócona jest na północny, cyrkumpolarny rejon północnego nieba. Opierając się na wczesnoegipskich tekstach znanych jako Teksty Piramid, rejon ten jest uważany za miejsce gdzie gwiazdy nigdy nie umierają i gdzie śmierć jest nieobecna. Obszar ten był znany pod nazwą Dāt (Duat) i był celem umarłych - Polem Ofiarowań, gdzie odeszli będą żyli jako "trwała dusza" (Frankfort et al., 1961:57). To właśnie tutaj dusze znajduje wyjście na świat (Allen, 2005:10) i miejsce gdzie faraon stanie się gwiazdą cyrkumpolarną (Spencer, 1982:140).

2. Zastosowana metoda badawcza/metodyka

Niniejszy projekt zmierza głównie do syntezy i uśredniania pozyskanych dotychczas rezultatów badań terenowych (wykopaliska) i niektórych laboratoryjnych. Nie jest więc potrzebna odrębna szczególna metodologia pozyskiwania wyników tych badań. Natomiast przy pracy nad zgromadzonymi materiałami i ich systematyzowaniem i opisem stosowane będą podstawowe zabiegi metodyczne takie jak: klasyfikacje w ramach opracowanych list typów artefaktów i surowców używanych do ich wykonywania oraz diagramy i tabele ilościowe, jakościowe i metryczne grup zabytkowych. Parametryczne i nieparametryczne testy (głównie Studenta i Kołmogorowa-Smirnowa) stosowane będą standardowo do ustalania istotności statystycznej zbiorów. Dendrogramy i testy statystyczne (np. najbliższego sąsiada) będą stosowane dla ilustracji grupowania zbiorów (poszczególnych populacji).

3. Wpływ spodziewanych rezultatów na rozwój nauki, cywilizacji, społeczeństwa

Megality i kultury megalityczne świata stanowią jeden z najczęściej poruszanych zagadnień światowej archeologii. Stało się tak, bowiem pojawienie się kultur megalitycznych stanowi specyficzną cezurę kulturową i społeczną w historii kultury i cywilizacji ludzkiej. To właśnie badania nad megalitami pozwalają na ocenę poziomu

rozwoju danych społeczeństw i ich przemian kulturowych i społecznych. W tym kontekście wyraźna jest znaczenie monumentów megalitycznych z Pustyni Zachodniej w Egipcie.

Wczesno i późnoneolityczne urządzenia megalityczne Plaji Nabty należą do najstarszych megalitów świata, a wielki kompleks kurhanów ofiarnych Świętej Góry jest najstarszym przejawem pojawiającej się idei megalitycznej w społecznościach ludzkich Afryki. Z kolei oddzielne grupy steli Schyłkowego neolitu i kurhan Małego Lorda zdają się świadczyć o wyłoniłym już znacznym zróżnicowaniu się społecznym i zapewne powstającym system wodzowskich klanów w społecznościach pasterskich. Liczne kontakty pasterzy tego okresu z Predynastycznymi społecznościami rolniczymi Górnego Egiptu świadczą o znacznej kompatybilności systemów kulturowych tego okresu.

Jakkolwiek fragmenty historii pasterzy Pustyni Zachodniej znane są już archeologom i częściowo szerszej publiczności, nigdy dotąd nie udostępniono całości badań nad tymi zagadnieniami, dlatego też włączenie do tej problematyki najnowszych wyników badań terenowych wykonywanych w ostatnich dwu dekadach zmienia całkowicie nasze zrozumienie przemian kulturowych, społecznych i gospodarczych prowadzących do powstania pierwszych państw egipskich.

Metryczka

Opublikował w BIP:	Instytut Archeologii i Etnologii PAN
Data opublikowania:	14.05.2020 08:05
Ostatnio zaktualizował:	Instytut Archeologii i Etnologii PAN
Data ostatniej aktualizacji:	14.05.2020 08:05
Liczba wyświetleń:	10